

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a fellebbezési eljárásban a dr. Nagy Nóra ügyvéd által képviselt **"A" Kft felperesnek** a dr. Hajba Csaba ügyvéd által képviselt **alperes neve alperes** ellen jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2007. július 11. napján kelt 5.G.40.021/2007/12. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja; az elsőfokú perköltség tekintetében részben megváltoztatja, s annak összegét 1.200.000.- /Egymillió-kettőszázezer/ Ft-ra leszállítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen az alperesnek 600.000.- /Hatszázezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

1992. április 10. napján vállalkozási szerződés jött létre a felperes - szerződési - jogelődjé, a perben nem álló **"B" Rt.** - mint vállalkozó - és az alperes polgármesteri hivatala - mint megrendelő - között kábeltévé központ kiépítésére, melyért a megrendelő 500.000.- Ft megfizetését vállalta. A szerződésben a vállalkozó ezentúl elvállalta ... Község kábeltévé hálózata megterveztetését, engedélyeztetését és kivitelezését egy külön szerződés alapján. A kiviteli tervek alapján elkészített költségvetési kiírás szerint a nagyközségi vevőantenna-rendszer 2.257.399.- Ft + áfa (2.821.749.- Ft) összegbe került. A vállalkozó a kábeltévé központot (fejállomás) 2.206.397.- Ft-ért kivitelezte. Az alperes és a **"B" Rt.** között 1995. augusztus 17. napján újabb szerződés jött létre, melyben megállapították, hogy a kialakított kábeltévézés központ és törzshálózat az alperes tulajdonát képezi, míg a vállalkozó változatlanul kötelezettséget vállalt - az alperes felkérése alapján - a törzshálózat fejlesztésére, illetve karbantartására. Erre fedezetet az egyszeri bekötési díjak jelentették, mely a vállalkozó bevételeit képezte.

A felperest az 1996. június 1. napján kelt társasági szerződéssel - mások mellett - a **"B" Rt.** alapította, a társaságban tagsági jogviszonya 2002. augusztus 5. napjáig állt fenn. A felperes

- alapítása napján - üzemeltetőként szerződést kötött az alperessel - mint tulajdonossal -, melyben a felperes - a "B" Rt. által kötött korábbi szerződéssel azonosan - vállalta az alperes tulajdonát képező kábeltévé törzshálózat karbantartását és fejlesztését azzal, hogy a fejlesztésre csak a tulajdonos alperes felkérése alapján kerülhet sor. Ennek fedezetét szintén az egyszeri bekötési díjak jelentették, melynek 35 %-át a felperes átutalni vállalta az alperesnek. Ezzel a szerződéssel hatályát veszítette a "B" Rt.-vel az alperes által megkötött korábbi megállapodás. 2003. március 3. napján a perbeli felek között újabb szerződés jött létre, a tihanyi kábeltévé hálózat üzemeltetésére és „tulajdonosi viszonyainak rendezésére”. A felperes üzemeltetőként vállalta a hálózat karbantartását, javítását; a jogdíjak, műsorköltségek és oszlophasználati díjak befizetését. Egyben az alperestől bérbe vette a korábban kialakított fejállomás helységét, illetve vállalta a fogyasztóktól beszedett szolgáltatási díjak 20 %-a alperesnek átutalását. A hároméves határozott időre szóló szerződésben az alperes előzetes hozzájárulást adott a szükséges javítási, korszerűsítési, bővítési és hálózatfejlesztési munkálatok elvégzéséhez. A szerződés időtartamának lejártát követően a felek azt nem hosszabbították meg, az alperes a kábeltelevíziós hálózat üzemeltetésével a ... Község Kultúrájáért Közalapítványt bízta meg.

A felperes az elsőfokú eljárás során a módosított keresetében 50.000.000.- Ft tőke megfizetésére kérte kötelezni az alperest jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Azzal érvelt, hogy a kialakított kábeltévé-hálózat három részből áll, a központból, a törzshálózatból és a házhálózatból. A felek között létrejött szerződések csak a központra és a törzshálózatra állapítják meg az alperes tulajdonjogát, a házhálózatra viszont rendelkezést nem tartalmaznak. A felperes pedig a fejlesztési és karbantartási kötelezettsége során teljesen új hálózatot épített ki, a rendszer hardverállományát lecserélte a szerződés lejártáig és közel 80.000.000.- Ft értékű hálózatot alakított ki.

Kifejtette, hogy a felek közötti jogviszonyra alkalmazható a haszonbérleti szerződés Ptk.-beli szabályai, így a 454.§. is. Eszerint a rendkívüli felújítás és javítás a haszonbérbe adót terheli, azonban a felek közötti jogviszonyban a felperes viselte mind a fenntartási költségeket, mind a rendkívüli felújítás - és javítás kiadásait is. Álláspontja szerint az alperes jogalap nélkül gazdagodott a felperes által kiépített, fejlesztett kábeltévé rendszerrel, ugyanis az időközönként megkötött szerződések a fejlesztés folytán létrejött rendszer beruházási költségeinek viselésére szabályozást nem tartalmaztak. Beruházásai között jelölte meg a házhálózat kiépítésének költségeit, a központ és a törzshálózat fejlesztését, karbantartását, a hatósági engedélyek beszerzését illetve a szolgáltatási szerződések kezelését. Álláspontja szerint az alperes *két értékkel gazdagodott* - egyrészt - a műszaki fejlesztések és beruházások értékével; - másrészt - a kiépített fogyasztói hálózat piaci értékével. Más hálózatértékesítési szerződésre utalva kifejtette, hogy álláspontja szerint a rendszer értéke előfizetőnként 172.577.- Ft.

A "B" Rt. 1996. június 1. napját megelőzően végzett beruházásait a felperes engedményesként érvényesítette, arra hivatkozott, hogy szerződési jogelődjével írásban engedményezési szerződés jött létre, annak okirata azonban már nem lelhető fel, viszont a szerződés létrejöttének tényét tanúvallomással kívánta igazolni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását indítványozta. Vitatta, hogy a felperes lenne a "B" Rt. jogutódja, állította, hogy a rendszer fejlesztésével kapcsolatos beruházásokat még a "B" Rt. végezte el, így a felperes keresetességi joga hiányzik. Úgy vélte, hogy a felperes jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozással nem perelhet, mivel a felek közötti szerződés kizárja a szubszidiárius jogcím alkalmazását. Rámutatott, hogy a bíróság többszöri felhívása ellenére a felperes arra vonatkozó kereseti tényállítást nem terjesztett elő, hogy konkrétan, mely időpontokban, milyen jellegű beruházásokat végzett, így a felperes által indítványozott bizonyítás is szükségtelen. Végül elévülési kifogást is előterjesztett a felperesi követeléssel szemben.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte egyben a felperest 2.040.000.- Ft perköltség alperes javára történő megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában az 1992. április 10. napján, 1996. június 1. napján kelt szerződések, valamint a keresetlevél mellékleteként szolgáló költségvetési kiírás alapján tényként állapította meg, hogy a tihanyi kábeltelevízió központ és törzshálózat 1996. június 1. napjáig, azaz: a felek közötti üzemeltetési szerződés megkötéséig elkészült. A módosított kereseti kérelem alapján azt is tényként állapította meg, hogy a kábeltelevízió hálózat tulajdonjoga és üzemeltetési joga egymástól elvált, a felperes pedig nem vitatta az arra vonatkozó alperesi tulajdonjogot.

Az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a felek között 1996. június 1. napján létrejött, többször meghosszabbított és megújított tartalmú üzemeltetési szerződés a Ptk.452.§. (1) bekezdésében szabályozott haszonbérleti szerződésnek minősült, melynek használatáért a felperes haszonbért ugyan nem fizetett - a későbbi tulajdonszerződés valamely módjában reménykedve - viszont vállalta a hálózat fejlesztését. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat úgy értékelte, hogy a felperes egy teljesen új hálózat kiépítését nem bizonyította, csupán a hálózat használatát, melynek keretében történt annak bővítése is. Az ebből eredő igényeit pedig a felperes - eltérő megállapodás hiányában - csak a jogalap nélküli gazdagodás szabályai (Ptk. 361.§. (1) bekezdés) alapján igényelheti, mivel a jogviszony csak kötelmi jellegű. (BH.2004/461) A felperes azonban az elsőfokú bíróság Pp.3.§. (3) bekezdése alapján történő tájékoztatása és felhívása ellenére nem tett részletes tényelőadást arra vonatkozóan, hogy mely időpontokban, időszakokban, milyen konkrét beruházásokat, mely költségvonzat mellett eszközölt. A konkrét beruházásokra vonatkozó tényállítások hiányában az elsőfokú bíróság mellőzte a beruházások alátámasztására kihallgatni indítványozott tanúk (1, 2, 3 és 4) kihallgatását.

A felperes azon érvelését, hogy a gazdagodás megtérítése iránti igénye két elemből tevődik össze, melyek egyike az aktív előfizetői szerződéseken alapuló piaci érték, az elsőfokú bíróság elvetette, rámutatva, hogy a megrendelő állampolgárok és az üzemeltető között létrejött szerződések nem képezik a per tárgyát, és „azok alakulása jelen per keretei között nem értékelhetők”. Úgy foglalt állást, hogy a Ptk.361.§. (1) bekezdése alapján a felperes kizárólag az alperes engedélyével végzett átalakítások, bővítések költségeit igényelhetné, a konkrét beruházásokra vonatkozó tényelőadások hiányában azonban ez a keresete is alaptalan. Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes csupán állította, viszont nem

bizonyította, hogy a "B" Rt által végzett beruházások tekintetében a felperes jogutód lenne. Végül az elsőfokú bíróság azt fejtette ki, hogy a felperes az üzemeltetési szerződés alapján legfeljebb 2006. március 3. napjáig használhatta a kábeltelevíziós rendszert, így a jogviszony megszűntéig igényelhetette az elszámolást, ez azonban nem azonosítható a rendszer megvásárlása esetén bizonyítandó tényekkel. Így mellőzte a felperes által a kábeltelevíziós rendszer piaci értékének igazolására kihallgatni indítványozott tanúk megidézését.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést - elsődlegesen - az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása; - másodlagosan - az elsőfokú bíróság ítélete megváltoztatása és keresetének való helyt adás iránt.

A felperes fellebbezése indokolásában elsődlegesen azt fejtette ki, hogy -,közismerten" - a kábeltelevíziós rendszerek négy részből állnak, a fejállomásból (központ), a gerinchálózatból (törzshálózat), a vonalhálózatból és a házhálózatból. Álláspontja szerint a hálózat említett egyes részei a tulajdonjog és engedélyeztetés szempontjából elkülönülhetnek egymástól. Mivel a felek, valamint a felperes jogelődje és az alperes között létrejött szerződések csak a rendszer központjáról és törzshálózatáról rendelkeztek, arra rögzítették az alperes tulajdonjogát, nem zárták ki ezért a felperes tulajdonjogát a vonal - és házhálózatra. Rámutatott, hogy ezt bizonyítja a keresetlevél mellékletét képező költségvetési kiírás is, amely törzs- és hálózati kábelek költségeit is tartalmazta. Megállapította, hogy a költségvetési kiírásban szereplő anyagok közül mintegy 25% tartozott a központ illetve a törzshálózat kialakítására, a további költség a vonal- és házhálózat kialakítására esett.

A felperes ezt követően részletezte, hogy mely okoknál fogva tartja az elsőfokú bíróság ítéleti tényállását megalapozatlannak, iratellenesnek. Rámutatott, hogy 1996. június 1. napjáig nemcsak a központ és törzshálózat, hanem a vonal - és házhálózat is elkészült. Úgy vélte, hogy annak bizonyításától, hogy az egész hálózat kiépítését a felperes saját költségén végezte az elsőfokú bíróság zárta el, a tanúk kihallgatásának mellőzésével. Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a perben nem volt kérdéses a kábeltelevíziós rendszer alperesi tulajdonjoga, mivel a felperes az alperesi tulajdont csak a központra és a törzshálózatra ismerte el. Ezért a felperes csak ezeket a hálózat-elemeket üzemeltethette az alperes tulajdonaként, míg a továbbiakat a saját tulajdonaként. Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felperes a későbbi tulajdonszerzés valamely módjának reményében folytatta a hálózat üzemeltetését, mivel a vonal- és házhálózatot a felperes megszerzett tulajdonjoga alapján üzemeltette és bővítette. A teljesen új hálózat kiépítésének bizonyításától szintén az elsőfokú bíróság zárta el a felperest, mikor nem hallgatta ki a felperes által indítványozott tanúkat. Úgy érvelt, hogy az 1992. évi állapotot tükröző költségvetési kiírás, valamint a 2006. évi rendszerelemek összevetése bizonyítja a teljes körű átépítés megtörténtét.

Fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a felperes csupán műszaki beruházásai ellenértékét követelhetné jogalap nélküli gazdagodás címén, mivel álláspontja szerint a rendszer vonatkozásában érték- meghatározónak minősül a technikai eszközökön kívül az aktív előfizetői szám is, melyre figyelemmel a házhálózat értéke

jelentősen meghaladja a kiépítéshez szükséges eszközök, valamint a munkadíj összegét. Úgy vélte, hogy az átalakítások és bővítések költségét az elsőfokú eljárásában megfelelően megjelölte, hiszen rendelkezésre állt az 1992. évi költségvetési kiírás, valamint a felperes 2006. évi érték megjelölése is. A kettő különbözetének értéknövekménye mindaz, ami a felperes, valamint szerződéses jogelődje tevékenysége következtében megvalósult. Rámutatott, hogy bizonyította az elsőfokú eljárás során azt, hogy a felperes a beruházások vonatkozásában a "B" Rt jogutódja, mivel a felperes alapításkori apportjegyzéke igazolja, hogy a "B" Rt apportálta a vonal- hálózaton fennálló tulajdonjogát a felperesre. Ezt meghaladóan a "B" Rt engedményezte a felperesre az alperessel szembeni egyéb vagyoni igényeit, így az értéknövekmény iránti igényt is. Az engedményezést szintén tanúk kihallgatásával kívánta bizonyítani, melytől az elsőfokú bíróság ugyancsak elzárta.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem határozott a Pp.213.§-ban meghatározott kötelezettsége ellenére a felperes tulajdonjog megállapítására irányuló keresetéről, melyet a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránti igénye mellett szintén fenntartott a vonal- és hálózatra. Ezért is tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy csak a jogviszony megszűnése időpontjáig tarthatott igényt elszámolásra, ugyanis a vonal- és hálózatra a Ptk.115.§. alapján el nem évülő tulajdoni igénye van. Végül sérelmezte az alperes részére megállapított - ügyvédi munkadíjból álló - elsőfokú perköltség összegét is, mivel a kifejtett tevékenységgel arányban nem állónak találta.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson előadta, hogy a felperes által elvégzett beruházásokról számlák, munkalapok, valamint a munkákat végző felperesi alkalmazottak feljegyzései állnak rendelkezésre, melyek alapján megállapítható a felperes - és jogelődje - konkrét beruházásainak ideje és mivolta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, fenntartva az elsőfokú eljárás során előterjesztett ellenkérelmében foglaltakat. Abból kiemelte, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során tulajdoni igényt nem terjesztett elő, a jogalap nélküli gazdagodás körében pedig - többszöri bírói felhívás ellenére - nem bizonyította a beruházásait. Nem igazolta azt sem a felperes, hogy jogutódja lenne a "B" Rt-nek.

A fellebbezés - a per főtárgyára - alaptalan, az elsőfokú perköltség tekintetében részben alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, a megállapított tényállásból érdemben is helytálló jogkövetkeztetést vont le; ítélete pedig mentes a fellebbezésben kifogásolt eljárási szabálysértéstől.

A fellebbezés alapján az ítélet tábla elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete meghozatalánál megsértette-e az ítélet teljességének elvét (Pp.213.§. /1/ bekezdés), azzal, hogy, nem határozott a felperes tulajdonjog megállapítására irányuló keresetéről. Az említett törvényhely szerint az ítéletben foglalt döntésnek ki kell terjednie a perben érvényesített valamennyi kereseti kérelemre, így amennyiben a felperes az elsőfokú eljárás során bejelentett keresetváltoztatásában (Pp.146.§. /1/ bekezdés) a jogalap nélküli

gazdagodás megtérítése iránti kereset mellett - vagylagosan - változatlanul fenntartotta a tulajdonjog megállapítása iránti keresetét, az elsőfokú bíróságnak arról is kellett határoznia.

Az elsőfokú eljárásban a felperes a 2006. szeptember 28. napján érkezett beadványában (P.20.815/2006/8.) a keresetét módosította, kifejtve, hogy a bírói gyakorlat (BH.2004/461., BH.2003/276.) alapján a kábeltévé hálózaton tulajdont nem szerezhetsz, ezért igényét a továbbiakban „jogalap nélküli gazdagodásra alapítottan” kívánja érvényesíteni, kérve az alperest 50.000.000.- Ft megfizetésére kötelezni. Ezt a keresetét a felperes az elsőfokú eljárás során már nem változtatta meg, a fellebbezésben hivatkozott felperesi képviselői nyilatkozatot (G.40.021/2007/11. tjk. 4. oldal 3. bekezdés) keresetváltoztatásnak nem lehet tekinteni. Az említett tárgyaláson a felperesi képviselő csak azt adta elő, hogy az ügyben - addig - „két jogcím került előterjesztésre, egyrészt tulajdoni igény, majd jelenleg a jogalap nélküli gazdagodás...” Nyilatkozatának tartalma (Pp.3.§. /2/ bekezdés) alapján azonban a korábban előterjesztett tulajdoni igényére csak azért hivatkozott, mert emiatt álláspontja szerint a követelése nem évülhetett el.

A Pp.3.§. /2/ bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A kereseti kérelemhez kötöttség elve alapján az ítéletben foglalt döntésnek a perben érvényesített kereseti kérelemre kell kiterjednie. A bíróság döntése viszont nem terjedhet túl a kereseti kérelemben, illetőleg az ellenkérelemben. (Pp.213.§. /1/ bekezdés, 215.§.) Az ugyan nem kétséges, hogy a bíróság a kereseti kérelem jogcíméhez nincs kötve és téves jogcím megjelölés esetén a keresettel perbe hozott jogviszonyt a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően minősítheti (EBH.2004/1143.), azonban ez nem jelentheti azt, hogy a bíróság - a kereseti kérelemhez kötöttség elvét figyelmen kívül hagyva - olyan jogcím alapján hozhatná meg az érdemi határozatát, amelyre figyelemmel a felperes már döntéshozatalt nem kért és a fenntartott kereseti kérelemtől eltérő ténybeli, jogi alapon dönthetne. (BDT.2007/1543.)

A konkrét esetben a felperes a keresetváltoztatását követően tulajdoni igényét már nem tartotta fenn, viszont kérte az alperest a gazdagodása (Ptk.361.§. /1/ bekezdés) megtérítésére kötelezni. Így az elsőfokú bíróság az ítélet teljességének elvét határozata meghozatalánál nem sértette, az elsőfokú ítélet a kereset és az ellenkérelem korlátai között maradt. A felperes pedig a fellebbezésében a kábeltélevíziós rendszer egyes részei tulajdonjogára alappal már nem hivatkozhat, az a keresetváltoztatás másodfokú tilalmába (Pp.247.§. /1/ bekezdés) ütközik.

Az állított eljárásjogi szabálysértés vizsgálata után az ítéletábránál abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az elsőfokú bíróság a felperes jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránti keresetét helytállóan tartotta-e alaptalannak a felperes tényállásközlési kötelezettségének elmulasztása miatt. Ennek során abból kellett kiindulni, hogy a Pp. jelenleg hatályos rendelkezései a kereset szubsztanciálásának elvén alapulnak, amely az igényt érvényesítő féllel szemben azt a követelményt támasztja, hogy a keresete alapjául szolgáló tényeket - a tényállítást - maradéktalanul közölje. A Pp.121.§. /1/ bekezdésének c./ pontja a keresetlevél kötelező tartalmi elemei között határozza meg a keresetben érvényesíteni kívánt jog (a

jogállítást) mellett az annak alapjául szolgáló tények és azok bizonyítékai előadásának kötelezettségét.

A felperes módosított keresetében az alperes gazdagodását azért állította, mert a felperes - szerződéses - jogelődje (a **"B"** Rt.) az 1992. április 10. és 1996. május 31. napja közötti időszakban; illetve a felperes az 1996. június 1. és 2006. március 3. napja közötti időszakban az alperesi tulajdonban álló kábeltévé hálózatot fejlesztette, felújította, és karbantartotta. A felperesnek ezért - a tényállásközlési kötelezettségi körében - konkrétan meg kellett volna határoznia, hogy mikor, milyen anyag- és munkadíj-költséggel, milyen beruházási, felújítási és javítási munkákat végzett a kábeltévé hálózat mely elemén. Mindezek meghatározása és a bírósággal való közlése lehetséges volt, mivel a felperesi képviselő fellebbezési tárgyaláson tett előadása szerint a felperes és a **"B"** Rt. által elvégzett munkákról a számlák, munkalapok és alkalmazotti feljegyzések a felperes rendelkezésére állnak. Ennek, valamint az elsőfokú bíróság erre vonatkozó, részletesen konkretizált és a mulasztás jogkövetkezményeire (Pp.141.§. /6/ bekezdés) figyelmeztető nyilatkozattételre felhívása (G.40.021/2007/8. tjk.) ellenére a felperes a kábelhálózati beruházásai, felújításai releváns tényeit nem közölte, csupán tanúbizonyítás iránti indítványt terjesztett elő (G.40.021/2007/10.).

A bizonyítékok vizsgálatára, a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatására azonban csak a jogvita kereteinek tisztázását követően, vagyis a kereseti kérelem és az érdemi ellenkérelem, és a mindezek alapjául szolgáló - alapvető és a kérelmekben való döntéshez mellőzhetetlen - tények előadását követően, a jogilag releváns, vitatott tények körében kerülhet sor. (BDT.2007/154., Győri Ítéltábla Gf.II.20.264/2006/4.) A tényállásközlési kötelezettség tehát bizonyítás indítványozásával, bizonyítékok csatolásával nem pótolható; a tanú vallomása bizonyítási eszköz csupán, amely bizonyítékot tartalmazhat ugyan a keresetben foglalt tények alátámasztására, de a tények megjelölését nem pótolhatja.

Ezért az elsőfokú bíróság a felperes által állítottan elvégzett beruházásokra vonatkozó tények közlése hiányában helytállóan mellőzte a beruházások alátámasztására kihallgatni indítványozott tanúk megidézését és a fellebbezésben a felperes alaptalanul kifogásolta, hogy ezzel az elsőfokú bíróság elzárta a felperest a felmerült kiadásai bizonyításától. Ugyanezen okból pedig az elsőfokú bíróság helytállóan találta alaptalannak a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránti keresetet és helyesen határozott - az alapos ok nélkül késlekedő felperes további előadásainak bevétele nélkül (Pp.141.§. /6/ bekezdés).

A felperes, illetve a **"B"** Rt. egyes konkrét beruházásaira, felújításaira vonatkozó tényállásközlési kötelezettség elmaradása miatt az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte az arra vonatkozó tanúbizonyítást is, hogy a **"B"** Rt. a felperesre engedményezte (Ptk.328.§. /1/ bekezdés) az alperessel szembeni vagyoni igényeit. Az engedményezési szerződés ugyan alakszerűséghez nem kötött, így az engedményezés megtörténte - általában - igazolható okiraton kívül más bizonyítási eszközzel is. Az engedményezés megtörténtének azonban jelen esetben azért nem volt jelentősége, mert a felperes - az említettek szerint - nem közölte azt, hogy a **"B"** Rt. mikor, milyen kiadással járó beruházást, felújítást végzett.

A fellebbezés pedig alaptalanul állítja, hogy az elsőfokú eljárásban bizonyította volna, hogy a "B" Rt. a felperes alapításakor a felperes vagyonába apportálta volna a vonal- és hálózaton fennálló tulajdonjogát. Az elsőfokú eljárásban benyújtott, 1996. június 1. napján kelt apportlista (P.20.815/2006/4/A/2.) ugyanis csak azt tartalmazza, hogy a "B" Rt. - az apportálásra vonatkozó korabeli társasági jogi szabályoknak (Gt.I.22.§. /2/ bekezdés, 161.§. /3/ bekezdés) megfelelően - 29 darab vagyoni értékkel rendelkező, forgalomképes és végrehajtható ingó dolgot, valamint szellemi alkotást ruházott át, így pl. antennajel szétosztó berendezést, egyedi erősítőantennát, tévéerősítőt, műholdvevőt, számítógépet, színes tévét és klímaberendezést. Egyes hálózati részek felperesre ruházását viszont nem támasztja alá a fellebbezésben hivatkozott apportlista.

A Ptk.361.§. /1/ bekezdésében meghatározott jogviszonyt a vagyoni előny, annak jogcímnélkülisége és más rovására keletkezése, mint jogi tények teremtik meg a vagyoneltolódás nyertesei és elszenvedője között. (EBH.2005/1226.)

A perbeli 1995. augusztus 17. napján és 2003. március 3. napján kelt szerződéseket az alperes a kábeltelevíziós rendszer tulajdonosaként kötötte meg, míg a felperes, illetve a "B" Rt. azt üzemeltette. A jogalap nélküli gazdagodásból eredő kötelelem szubszidiárius jellegű, így szabályait csak akkor lehet alkalmazni, ha a vagyoneltolódás visszakövetelésére más jogcím (szerződés) nincs. Viszont ha a felek közötti szerződés valamely szolgáltatásra és az azért járó ellenértékre nem tér ki, arra - a helyettesítő jelleg ellenére - a jogalap nélküli gazdagodás szabálya alkalmazható. Így ha a felperes - illetve szerződési jogelődje - a tulajdonos önkormányzatot terhelő beruházási munkát végzett, avagy új rendszerelemeket épített ki, az üzemeltető a tulajdonossal szemben jogalap nélküli gazdagodás jogcímén igényt érvényesíthet, mivel erre a vagyonnövekedésre a felek közötti szerződés nem terjed ki. Tulajdonjog megállapítása iránti kereset hiányában viszont az ítéletábrának nem kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy a felperes által hivatkozott vonal- és hálózati alkotórészi (Ptk.95.§. /1/ bekezdés) kapcsolatban áll-e a kábeltelevíziós rendszerrel, avagy önállóan forgalomképes. Csupán megjegyzi, hogy ennek a kérdésnek a megítéléséhez olyan különleges szakértelem (Pp.177.§. /1/ bekezdés) szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik (Legfelsőbb Bíróság Gfv.IV.33.070/1999/6. szám).

A jogalap nélküli gazdagodás folytán előálló vagyoni előny - más mellett - keletkezhet vagyoni követelés megszerzésében és létező jog megerősödésében is (BDT.2002/576.), továbbá a vagyoni előny más rovására úgy is keletkezhet, hogy nem csökken az ezt elszenvedő vagyona, hanem a gazdagodó másnak a vagyonából őt meg nem illető hasznot húz. (BDT.2003/845.)

Ezért az ítéletábra nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon állásfoglalásával, hogy a kábeltelevíziós aktív előfizetői szerződéseken alapuló piaci érték - általában - ne lenne érvényesíthető jogalap nélküli gazdagodás jogcímén. Ha ugyanis: a felperes erre irányuló szerződési kötelezettség nélkül, vagy azon túlmenően újabb hálózati elemeket épített ki, azzal nemcsak annak műszaki értéke, hanem - további előfizetők bekapcsolódásával - a piaci értéke is gyarapodott. Ezt a jogalap nélkül megszerzett piaci értéket azonban csak az alperest jogcím nélkül gyarapító felperesi műszaki beruházások arányában lehetne megállapítani, az

ilyen beruházások nélkül előállt piaci értéknövekedéssel az alperes nem jogalap nélkül, hanem tulajdonosként gyarapodott. A felperes viszont - a fentiek szerint - az általa, valamint a "B" Rt. által elvégzett műszaki beruházások, javítások konkrét értékét nem határozta meg, ezért arányosan a piaci érték növekedésére sem vonható le következtetés, így végül az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte a piaci érték kihallgatására indítványozott tanúk megidézését.

Ezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - a per főtárgya tekintetében - a Ptk.253.§. /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperesi képviselő az elsőfokú eljárás során a kitűzött öt tárgyalásból négyen megjelent, azokon az alperes ellenkérelmét és perbeli nyilatkozatait szóban előadta, írásbeli beadványt azonban nem terjesztett elő, okirati mellékletet egy alkalommal adott be. Ezért az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3.§. /6/ bekezdése alapján az alperes részére - ügyvédi munkadíjként megállapított - 1.700.000.- Ft + áfa (2.040.000.- Ft) összeget az áfát tartalmazó 1.200.000.- Ft-ra mérsékelte, mivel az elsőfokú bíróság által megállapított munkadíj nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a Pp.78.§. /1/ bekezdése alapján a felperes köteles viselni az alperes másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ennek összegét az ítéletábra a R.3.§. /2/, /5/-/6/ bekezdései alapján az áfával növelt 600.000.- Ft-ban határozott meg.

Győr, 2008. április 2.

Dr. Szalai György sk.

Dr. Ferenczy Tamás sk.

Dr.Hammer Sándorsk
a tanács elnöke
előadó bíró
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: